

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
žemės ūkio ministro
2025 m. d.
įsakymu Nr. 3D-

RAŠTAS DĖL VALSTYBĖS SIEKIAMŲ TIKSLŲ IR KELIAMŲ LŪKESČIŲ AB „LIETUVOS VEISLININKYSTĖ“

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Šiuo raštu dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių (toliau – Raštas) pateikiami Žemės ūkio ministerijos (toliau – Ministerija) lūkesčiai dėl AB „Lietuvos veislininkystė“ (toliau – Bendrovė) veiklos kryptių, Bendrovei keliamų tikslų ir veiklos principų.

Lūkesčiai formuojami 4 metų laikotarpiui, tačiau pagal poreikį Raštas gali būti atnaujinamas. Raštas turėtų tapti pagrindu rengiant ir peržiūrint Bendrovės strateginį veiklos planą. Šis Raštas nėra teisinis įpareigojimas ir yra skirtas nustatyti Bendrovės finansinius ir nefinansinius ilgalaikius (strateginius) ir trumpalaikius (taktinius) tikslus, įvardyti Bendrovės pagrindines ir kitas veiklas, veiklos prioritetus, esminius veiklos rodiklius, atsakomybės poreikius bei užtikrinti efektyvų bendradarbiavimą tarp Bendrovės ir Ministerijos.

Šiuo Raštu Ministerija nesiekia apriboti ar išplėsti Bendrovės ar jos valdymo organų teisių ar pareigų. Raštu siekiama padėti Bendrovei ir jos valdymo organams, pateikiant Ministerijos lūkesčius, rekomendacijas ir gaires, skatinti Ministerijos, Bendrovės ir jos valdymo organų tarpusavio bendradarbiavimą.

Bendrovė ir jos valdymo organai visų pirma privalo vadovautis galiojančiais teisės aktais, Bendrovės įstatais ir kitais Bendrovės akcininko priimtais sprendimais, gerąją Bendrovės valdymo praktiką ir prisiimti atsakomybę už priimtus sprendimus. Įgyvendindami šiame Rašte nurodytus Ministerijos lūkesčius Bendrovės valdymo organai privalo vadovautis protingumo, skaidrumo, efektyvumo ir racionalaus turto valdymo principais.

II SKYRIUS BENDROVĖS VEIKLOS KRYPTIS IR TIKSLAI

Bendrovės pagrindinė veikla –aukščiausios veislinės vertės reproduktorių spermos pasiūlos ir veislininkystės paslaugų ūkinių gyvūnų augintojams užtikrinimas.

Bendrovei keliamas veiklos tikslas – vykdyti šiame Rašte numatytus lūkesčius atitinkančią, pelningą komercinę veiklą.

Ministerija, kaip Bendrovės akcijų valdytoja, tikisi, kad Bendrovė veiklą vystys Rašte nustatytomis kryptimis ir keliamais lūkesčiais.

III SKYRIUS NEFINANSINIAI LŪKESČIAI

Efektyvumas ir lyderystė.

Bendrovė turi didinti veiklos efektyvumą, optimaliai paskirstant turimus išteklius, identifikuojant rizikos veiksnius ir juos valdant, efektyviai priimant sprendimus, gerinant teikiamų paslaugų (produktų) kokybę, užtikrinant kokybišką procesų, projektų valdymą, ir mažinti veiklos sąnaudas, įsivertinti turimų padalinių efektyvumą. Bendrovė turėtų siekti optimalios paslaugų kainodaros bei imtis visų priemonių, kad geriausiai įvertinti buliai būtų kuo plačiau panaudojami ūkininkų ir bendrovių galvijų bandų gerinimui, tuo pat metu imtis visų priemonių dėl teikiamų paslaugų apimties didinimo, ieškodama naujų klientų ne tik Lietuvos, bet ir užsienio rinkose.

Bendrovė, siekdama efektyviai vykdyti pavestas funkcijas, privalo siekti išlikti finansiškai tvari, o Bendrovės investicijos turi būti paremtos kaštų ir naudos analizėmis bei Lietuvos ekonomikos konkurencingumą visoje šalyje didinančiais sprendimais.

Inovatyvumas ir darnumas.

Bendrovė turi teikti prioritetus inovatyviems technologiniams sprendimams plėtoti, prisidėti prie Lietuvos žemės ūkio srities inovacijų skatinimo, įskaitant inovacijų paklausos kūrimą, ir užtikrinti, kad diegiamos naujos technologijos ir modernūs darbo metodai atitiks inovacijų plėtros, skaitmeninimo ir žalumo prioritetus, pagerins tiesioginės veiklos efektyvumą, operatyvumą, bus sukuriama pridėtinė vertė Bendrovei ir jos klientams.

Ministerija tikisi, jog Bendrovė, siekdama modernizuoti turimą infrastruktūrą, įvertins savo galimybes dalyvauti Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis finansuojamuose investiciniuose projektuose ir užtikrins aukštą paslaugų kokybę ir išlaikys savo srities lyderio pozicijas šalyje. Pasirinkimas vykdyti investicijas turi būti pagrįstas ir atliekamas įvertinus susijusias rizikas. Bendrovė turi stebėti ir nuolat vertinti šalyje ir užsienyje veikiančių analogiškų įmonių veiklos rezultatus ir gerąsias praktikas. Bendrovės veikla turi būti paremta principais, pagal kuriuos būtų siekiama ekonominių, socialinių ir aplinkosaugos tikslų, atsižvelgiant į visų suinteresuotųjų šalių (vartotojų, darbuotojų, visuomenės, valstybės ir mokslo institucijų ir kt.) interesus pagal darnaus vystymosi principus Bendrovė savo veikloje turi taikyti darnumo praktikas ir jas atskleisti vadovybės ataskaitoje, įtraukti į Bendrovės strategiją bei skelbti interneto svetainėje kiek to reikalauja teisės aktai.

Bendrovė savanoriškai siekia energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir aplinkosaugos tikslų, atsižvelgdama į visų suinteresuotųjų šalių (vartotojų, darbuotojų, bendruomenės, verslo atstovų, valdžios, visuomenės ir kt.) interesus. Bendrovė savo veikloje siekia nuolatos ir nuosekliai įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, diegdama naujesnes ir mažiau energijos vartojančias technologijas, taip pat siekia plėsti žaliąją gamybą, prisidėti prie Lietuvos ir regioninių įsipareigojimų didinti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių apimtį.

Bendrovė taip pat turi prisidėti prie transporto sukeltos aplinkos taršos mažinimo ir, įsigydama (nuomodama) tarnybinius automobilius, įrenginius ir kitą Bendrovės veikloje naudojamą techniką, prioritetą teikti netaršioms (pvz., naudojančioms alternatyviuosius degalus).

Klientų aptarnavimo kokybė.

Siekdama didinti pieno ūkių produktyvumą ir keldama parduodamos veislinės bulių spermos genetinę vertę, Bendrovė turi atliepti ir patenkinti Lietuvos ūkininkų poreikius bei aprūpinti Lietuvos senųjų galvijų veisles auginančius ūkius kokybiška šių veislių bulių sperma. Bendrovė turi užtikrinti įvairios genetikos ir aukštos vertės bulių spermą kuo platesnį prieinamumą tiek mažiems ūkiams, tiek pieno ūkių bendrovėms bei didinti klientų pasitenkinimą paslaugomis. Bendrovė turi nuolat įvertinti naujus klientų lūkesčius ir poreikius ir atsižvelgti į juos planuojant naujų paslaugų plėtrą, vystymą.

Skaidrumas ir rizikų valdymas.

Bendrovė turi užtikrinti, kad viešai būtų skelbiama visa teisės aktais nustatyta informacija. Bendrovėje turi būti įdiegtos tokios atsparumo korupcijai priemonės ir procesai, kurie užtikrintų, kad Bendrovės veikla būtų vykdoma skaidriai ir sąžiningai. Bendrovėje turi būti įdiegta efektyviai veikianti rizikų valdymo sistema ir turi būti skiriama pakankamai išteklių rizikų valdymo procesui.

Bendrovė privalo turėti parengtą veiklos tęstinumo ir pasirengimo planą, užtikrinantį sklandų darbą kilus gyvūnų ligų protrūkiams, taršos incidentams, kitoms ekstremalioms situacijoms ar krizėms, galinčioms paveikti Bendrovės darbą.

Bendrovė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo nuostatomis ir kitais duomenų pateikimą pakartotinai naudoti reglamentuojančiais teisės aktais, turi užtikrinti, kad atvertini duomenys būtų inventorizuoti, atverti ir pateikti Lietuvos atvirų duomenų portalui.

Bendrovė turi užtikrinti aukščiausius kibernetinio saugumo standartus, įskaitant duomenų apsaugą ir atsparumą kibernetinėms grėsmėms.

Socialinė atsakomybė.

Bendrovė privalo vykdyti savo veiklą pagal aukščiausius etikos ir socialinės atsakomybės standartus bei didinti darbuotojų įsitraukimo rodiklį, siekdama darbuotojų motyvacijos augimo ir užtikrindama reikalingų kompetencijų augimą. Bendrovė turėtų užtikrinti darbuotojams sąžiningą ir rinkos sąlygas atitinkantį darbo užmokestį ir aplinką, atlikdama kasmetinį darbuotojų įsitraukimo vertinimą ar naudodama kitus rodiklius darbuotojų pasitenkinimui įvertinti. Bendrovė, vykdydama veiklą, turėtų užtikrinti efektyvų bendravimą su suinteresuotomis šalimis, taip pat efektyviai naudoti išorinę ir vidinę komunikaciją. Bendrovės valdyba ir vadovybė turėtų palaikyti nuolatinį ir konstruktyvų dialogą su darbuotojų atstovais.

Ministerija tikisi, kad valstybėje kilus ekstremalioms situacijoms ar kitoms nenumatytoms aplinkybėms, darančioms reikšmingą poveikį visuomenės gerovei ir saugumui, Bendrovė bus socialiai atsakinga ir ieškos galimybių prisidėti prie valstybės veiksmų kovojant su šių situacijų ir aplinkybių suvaldymu ir padariniais.

Geroji valdysena.

Bendrovė, atsižvelgdama į viešosios įstaigos Valdymo koordinavimo centro (toliau – VKC) teikiamas rekomendacijas valdysenai gerinti, turi užtikrinti efektyvią ir geriausią valdymo praktiką atitinkantį valdymą ir siekti, kad valstybės valdomų įmonių gerojo valdymo indekso vertinimo metinėse ataskaitose Bendrovė būtų vertinama ne žemesniu kaip A įvertinimu. Taip pat Bendrovė privalo vadovautis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendacijomis

ir gerosiomis praktikomis.

Bendrovė turi siekti, kad specializuoti nefinansiniai veiklos rodikliai, kurie kasmet derinami su Bendrovės valdyba, Ministerija ir VKC, būtų pasiekti.

IV SKYRIUS FINANSINIAI LŪKESČIAI

Bendrovės ilgalaikis pelningumas turi atitikti Vyriausybės nustatytąjį.

Bendrovė turi užtikrinti, kad kapitalo struktūros rodiklis atitiktų Vyriausybės nustatytąjį.

Dividendai turi būti mokami ne mažesni nei pagal Vyriausybės nustatytą dividendų skyrimo formulę, kurioje jų dydis yra susietas su nuosavo kapitalo gražos rodikliu (ROE).

Nustatant Bendrovei specializuotus finansinius veiklos rodiklius, atsižvelgti į rinkoje panašią ar tokią pat veiklą vykdančių įmonių veiklos rodiklius ir rezultatus. Bendrovė turi siekti, kad specializuoti finansiniai veiklos rodikliai, kurie kasmet derinami su Bendrovės valdyba, jos Ministerija ir VKC, būtų pasiekti.

V SKYRIUS ATSKAITOMYBĖ

Bendrovės vadovas turi užtikrinti, kad duomenys būtų rengiami ir teikiami Ministerijai vadovaujantis Valstybės valdomų įmonių duomenų teikimo taisyklėmis ir Valstybės valdomų įmonių duomenų teikimo grafiku, patvirtintu žemės ūkio ministro 2016 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. 3D-632 „Dėl Valstybės valdomų įmonių duomenų teikimo“.

Bendrovės valdyba turėtų veikti nepriklausomai, tačiau Bendrovė ir (ar) valdyba turi iš anksto informuoti Ministeriją apie esminius Bendrovės sprendimus ir vykdyti Bendrovės įstatų ir Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu priskirtas funkcijas.

Esminiais sprendimais laikomi valdybos priimami sprendimai apie:

- potencialius valdybos narių interesų konfliktus;
- potencialius teisminius ginčus;
- planuojamus vadovo pasikeitimus;
- galimus Bendrovės darbuotojų ar susijusių šalių sukčiavimus;
- esminius Bendrovės veiklos pokyčius;
- Bendrovės struktūros pokyčius, didesnio masto darbuotojų kaitą;
- didelius įsigijimus ar pardavimus;
- inicijuojamus naujus didesnės apimties investicinius projektus;
- galimą žalą visuomenei, gamtai, ekonomikai ar valstybės saugumui;
- spaudos pranešimus, kurie gali reikalauti Ministerijos atstovų komentarų;
- bet kokio masto korupciją ar politinę intervenciją;
- potencialias grėsmes nacionaliniam saugumui;
- planuojamą paramos teikimą;
- kitas esmines rizikas, keliančias grėsmę Bendrovės veiklos tęstinumui, nacionaliniam saugumui, reputacijai.

Bendrovės valdyba turėtų vadovautis protingumo principu ir informuoti apie kitus potencialiai su Bendrovės akcininko interesais susijusius svarbius sprendimus.

Bendrovės valdyba turi atlikti savo veiklos vertinimą ir poreikių analizę – nustatyti, kokios kompetencijos narių reikia siekiant valstybės valdomos įmonės tikslų, ir parengti praėjusių kalendorinių metų veiklos ataskaitą. _____